

Ο περί Προστασίας και Ευημερίας των Ζώων Νόμος του 1994 εκδίδεται με δημοσίευση στην Επίσημη Εφημερίδα της Κυπριακής Δημοκρατίας σύμφωνα με το Άρθρο 52 του Συντάγματος.

Αριθμός 46(Ι) του 1994

ΝΟΜΟΣ ΠΟΥ ΠΡΟΝΟΕΙ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΚΑΙ ΤΗ
ΔΙΑΣΦΑΛΙΣΗ ΤΗΣ ΥΓΕΙΑΣ ΚΑΙ ΕΥΗΜΕΡΙΑΣ ΤΩΝ ΖΩΩΝ ΚΑΙ
ΓΙΑ ΣΥΝΑΦΗ ΘΕΜΑΤΑ

ΜΕΡΟΣ Ι—ΕΙΣΑΓΩΓΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Η Βουλή των Αντιπροσώπων ψηφίζει ως ακολούθως:

1. Ο παρών Νόμος θα αναφέρεται ως ο περί Προστασίας και Ευημερίας των Ζώων Νόμος του 1994.

Συνοπτικός
τίτλος.

2. Στον παρόντα Νόμο, εκτός αν από το κείμενο προκύπτει διαφορετική έννοια—

Ερμηνεία.

«άγριο ζώο» σημαίνει ζώο το οποίο λόγω της φύσης του είναι προορισμένο να ζει σε ελεύθερη κατάσταση, χωρίς περιορισμούς ή χειραγώγηση που επιβάλλονται από τον άνθρωπο·

«αδέσποτο ζώο» σημαίνει κατοικίδιο ζώο το οποίο στερείται στέγης ή βρίσκεται εκτός των ορίων της κατοικίας του κυρίου ή του κατόχου ή του φύλακα του και δε βρίσκεται υπό τον έλεγχο ή την άμεση επίβλεψη οποιουδήποτε κυρίου, κατόχου ή φύλακα·

«αιχμάλωτο ή σε αιχμαλωσία ζώο» σημαίνει άγριο ζώο το οποίο δε ζει στη φυσική του ελευθερία αλλά κάτω από ανθρώπινο περιορισμό και έλεγχο·

«αρμόδια αρχή» σημαίνει το Διευθυντή Κτηνιατρικών Υπηρεσιών, καθώς και κάθε μέλος της Κτηνιατρικής Υπηρεσίας που ενεργεί εκ μέρους του·

«αστυνομικές αρχές» σημαίνει τον Αρχηγό της Αστυνομίας, καθώς και κάθε μέλος της Αστυνομικής Δύναμης Κύπρου που ενεργεί εκ μέρους του·

«Επιτροπή» σημαίνει την δύναμη του άρθρου 19 για κάθε Επαρχία καθιδρυόμενη Επιτροπή Ευημερίας Ζώων·

«ζώα» σημαίνει κάθε είδος θηλαστικών, πτηνών, ερπετών, αμφιβίων, εντόμων, ιχθύων, μαλακίων και οστρακοδέρμων·

«ιπποειδή» σημαίνει ίππους, όνους και ημίονους και άλλα μόνοπλα·

«καθορίζω» σημαίνει καθορίζω με κανονισμούς και «καθορισμένος» έχει ανάλογη έννοια·

«κανονισμοί» σημαίνει κανονισμούς που εκδίδονται δυνάμει του παρόντος Νόμου·

«κατοικίδιο ζώο» σημαίνει ζώο το οποίο διατηρείται ή προορίζεται να διατηρείται από τον άνθρωπο, κυρίως στην κατοικία του, για ιδιωτική ψυχαγωγία και για συντροφιά·

«κτηνίατρος» σημαίνει κτηνίατρο εγγεγραμμένο δυνάμει του περί της Ασκήσεως της Κτηνιατρικής και Εγγραφής Κτηνιάτρων Νόμου του 1990, όπως αυτός εκάστοτε τροποποιείται ή αντικαθίσταται·

169 του 1990.

«Υπουργός» σημαίνει τον Υπουργό Γεωργίας, Φυσικών Πόρων και Περιβάλλοντος.

Σκοπός
και πεδίο
εφαρμογής
του Νόμου.

3.—(1) Ο παρών Νόμος καθορίζει το γενικό πλαίσιο των κανόνων συμπεριφοράς που πρέπει να τηρούνται κατά το χειρισμό ζώων με σκοπό τη διασφάλιση της υγείας και ευημερίας τους.

(2) Ο παρών Νόμος εφαρμόζεται μόνο στα κατοικίδια ή αιχμάλωτα ζώα, καθώς και στα ζώα τα οποία με οποιοδήποτε τρόπο βρίσκονται κάτω από ανθρώπινη επίβλεψη και έλεγχο.

(3) Ο παρών Νόμος ισχύει και δεσμεύει κάθε πρόσωπο, φυσικό ή νομικό, μέσα στην επικράτεια της Δημοκρατίας, περιλαμβανομένων της Κυβέρνησης και των λοιπών οργάνων και αρχών της Δημοκρατίας.

ΜΕΡΟΣ ΙΙ—ΓΕΝΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Βασικές
υποχρεώσεις
έναντι
των ζώων.

4.—(1) Τα ζώα θα πρέπει πάντοτε να τυγχάνουν χειρισμού κατά τρόπο που προσιδιάζει καλύτερα στις φυσιολογικές και εθολογικές ανάγκες τους.

(2) Πρόσωπο το οποίο έχει στην κυριότητά του, στην κατοχή του ή στη φύλαξή του οποιοδήποτε ζώο, πρέπει να διασφαλίζει την υγεία και την ευημερία του ζώου αυτού.

(3) Απαγορεύεται σ' οποιοδήποτε πρόσωπο να εκθέτει ή υποβάλλει, χωρίς εύλογη αιτία, οποιοδήποτε ζώο σε πόνο, ταλαιπωρία, τραυματισμό ή φόβο.

(4) Απαγορεύεται σ' οποιοδήποτε πρόσωπο εσκεμμένα και χωρίς εύλογη αιτία να χορηγεί ή να προμηθεύει, ή όντας ιδιοκτήτης ή κάτοχος να επιτρέπει τη χορήγηση ή προμήθεια, οποιοδήποτε δηλητηρίου ή άλλης βλαβερής ουσίας σ' οποιοδήποτε ζώο ή να προκαλεί όπως τέτοια ουσία ληφθεί απ' οποιοδήποτε ζώο.

Απαγόρευση
κακομετα-
χείρισης
κλπ., ζώων.

5.—(1) Χωρίς επηρεασμό της γενικότητας των διατάξεων του άρθρου 4, τα ζώα απαγορεύεται να υποβάλλονται σε κακομεταχείριση, παραμέληση και άσκοπη υπερκαταπόνηση.

(2) Ειδικότερα απαγορεύεται—

- (α) Η με οποιοδήποτε τρόπο περιαγωγή ζώου σε κατάσταση επέλευσης φρικτού θανάτου·
- (β) η θανάτωση ζώου για σκοπούς ψυχαγωγίας ή άλλους ανεπίτρεπτους σκοπούς, και ιδιαίτερα η χρήση ζώων ως στόχων εξάσκησης, πλην των δικαιολογημένων περιπτώσεων οι οποίες θα καθοριστούν αυστηρά·
- (γ) η διοργάνωση αγώνων μεταξύ ζώων ή με ζώα, κατά τη διάρκεια των οποίων τα τελευταία υφίστανται κακομεταχείριση ή θανατώνονται·
- (δ) η χρήση ζωντανών ζώων για εκπαίδευση σκύλων ή έλεγχο της επιθετικότητάς τους, εκτός όταν οι σκύλοι εκπαιδεύονται ή δοκιμάζονται σε τεχνητή φωλιά και σε συνθήκες που θα καθοριστούν·
- (ε) η χρήση ζώων για εκθέσεις, διαφημίσεις, παραγωγή κινηματογραφικών ταινιών ή για παρόμοιους σκοπούς, όταν αυτό συνεπάγεται την πρόκληση πόνου, ταλαιπωρίας ή τραυματισμού σ' αυτά·
- (στ) η απελευθέρωση ή εγκατάλειψη ζώου του οποίου η επιβίωση εξαρτάται από την ανθρώπινη φροντίδα με σκοπό την απαλλαγή από αυτό·
- (ζ) η αφαίρεση των ονύχων, η αποκοπή των αυτιών ή η αφαίρεση των φωνητικών οργάνων των ζώων, εκτός αν συντρέχουν λόγοι υγείας ή ευημερίας του ζώου που διαπιστώνονται εκ των προτέρων από κτηνίατρο·
- (η) η χορήγηση ουσιών προορισμένων να διεγείρουν τις φυσικές ικανότητες ζώων για σκοπούς αθλητικών αγωνισμάτων·

- (θ) η σκληρή εργασία ή εκπαίδευση του ζώου που αγγίζει τα όρια του βασανισμού·
- (ι) η πρόσδεση και έλκυση του ζώου σε αυτοκινούμενο όχημα, με τρόπο που δυνατό να προκαλέσει καταπόνηση, τραυματισμό και ταλαιπωρία·
- (ια) η χρήση οχημάτων ή άλλων μέσων φόρτωσης, μεταφοράς και εκφόρτωσης ζώων που είναι ακατάλληλα για το σκοπό αυτό ή που δε συνάδουν με το είδος ή το χαρακτήρα του ζώου που θα μεταφερθεί·
- (ιβ) η παρατεταμένη και κάτω από αντίξοες συνθήκες αναμονή του ζώου σε οχήματα ή άλλα μέσα μεταφοράς ή άλλους χώρους που είναι δυνατό να προκαλέσουν ταλαιπωρία και καταπόνηση του ζώου·
- (ιγ) ο συνωστισμός ζώων σε μέσα μεταφοράς ή άλλους χώρους αναμονής ή ενσταυλισμού που είναι δυνατό να προκαλέσει ταλαιπωρία και καταπόνηση των ζώων·
- (ιδ) η χρήση εκπαιδευτικού περιλαιμίου σε σκύλο, εκτός της περιόδου εντατικής εκπαίδευσής του·
- (ιε) η πρόσδεση ζώου σε μόνιμη βάση κατά τρόπο που δεν επιτρέπει ικανοποιητική ελευθερία κίνησής του ή που εκθέτει αυτό στον κίνδυνο στραγγαλισμού·
- (ιστ) η εφαρμογή σκιαδίου των οφθαλμών ή άλλων μέσων σε πτηνά για αποφυγή τσιμπήματος με το ράμφος·
- (ιζ) η χρησιμοποίηση ιπποειδών προχωρημένης ηλικίας, ασθενών, πασχόντων, εξασθενημένων ή απισχνασμένων σε οποιαδήποτε εργασία, αθλήματα, επίδειξη ή για άλλους παρεμφερείς σκοπούς·
- (ιη) η διατήρηση ζωντανών ιχθύων σε κλωστή ή αγκίστρια, που έχουν διαπεράσει με οποιοδήποτε τρόπο το σώμα των ιχθύων, ή σε κλειστό δίκτυ κατά τρόπο που δυνατό να προκαλέσει τον τραυματισμό τους.

6.—(1) Χωρίς επηρεασμό της γενικότητας των διατάξεων του άρθρου 4, κάθε πρόσωπο το οποίο έχει στην κυριότητά του, στην κατοχή του ή στη φύλαξή του οποιοδήποτε ζώο πρέπει να του παρέχει κατάλληλη για το είδος ή την κατηγορία του τροφή, νερό και φροντίδα και, όπου απαιτείται, στέγαση.

Γενική
φροντίδα
ζώων.

(2) Η αναγκαία ελευθερία κινήσεων του ζώου δεν πρέπει να περιορίζεται μόνιμα ή άσκοπα με οποιοδήποτε τρόπο που συνεπάγεται πόνο, ταλαιπωρία ή τραυματισμό.

(3) Πρόσωπα τα οποία έχουν στην κυριότητα, κατοχή ή φύλαξή τους ιπποειδή προχωρημένης ηλικίας, πάσχοντα, ασθενούντα, εξασθενημένα ή απισχνασμένα οφείλουν να τα προστατεύουν και να τα φροντίζουν μέχρι το θάνατό τους, εκτός αν αποφασίσει διαφορετικά γι' αυτό κτηνίατρος.

(4) Κανονισμοί μπορούν να καθορίζουν γενικές ή ειδικές απαιτήσεις για τη διατήρηση των διάφορων ζώων αναφορικά με τέτοια θέματα όπως είναι οι ελάχιστες διαστάσεις, ο σχεδιασμός, ο φωτισμός και ο εξαερισμός των διατιθέμενων χώρων ενδίαιτησης αυτών, η πληθυσμιακή πυκνότητα για ομαδική στέγαση και τα μέσα πρόσδεσης των ζώων.

7.—(1) Οποτεδήποτε καταστεί αναγκαίο για σκοπούς προστασίας της υγείας και ευημερίας ζώων ορισμένου είδους ή κατηγορίας, ο Υπουργός μπορεί, με διάταγμα που δημοσιεύεται στην Επίσημη Εφημερίδα της Δημοκρατίας, να απαιτήσει όπως, μέσα σε ορισμένη χρονική περίοδο, όχι μικρότερη των έξι μηνών, οι επαγγελματίες φροντιστές και εκπαιδευτές της καθορισμένης στο διάταγμα κατηγορίας ζώων εξασφαλίσουν πιστοποιητικό

Επαγγελματίες
φροντιστές
ζώων.

ικανότητας για την άσκηση του επαγγέλματος αυτού και να καθορίσει τον τρόπο και τους όρους με βάση τους οποίους θα χορηγείται το πιστοποιητικό αυτό.

(2) Όταν διάταγμα δυνάμει του εδαφίου (1) εκδόθηκε και βρίσκεται σε ισχύ, απαγορεύεται σ' οποιοδήποτε πρόσωπο να ασκεί το επάγγελμα του φροντιστή ή εκπαιδευτή της καθορισμένης κατηγορίας ζώων κατά παράβαση του εν λόγω διατάγματος.

Χρήση ζώων για εκπαιδευτικούς και ερευνητικούς σκοπούς.

8.—(1) Απαγορεύεται η χρησιμοποίηση ζωντανών ζώων για εκπαιδευτικούς σκοπούς, εκτός κατόπιν άδειας της αρμόδιας αρχής, που χορηγείται μόνο σε περιπτώσεις που αυτό κρίνεται αναγκαίο μέσο επαγγελματικής εκπαίδευσης.

Κεφ. 29Α.

(2) Η χρησιμοποίηση ζωντανών ζώων για ερευνητικούς και πειραματικούς σκοπούς απαγορεύεται, εκτός αν γίνεται μέσα στα πλαίσια του περί Ζώων (Έλεγχος Πειραμάτων) Νόμου, όπως αυτός εκάστοτε τροποποιείται ή αντικαθίσταται.

Απαγόρευση ορισμένων μεθόδων διατήρησης, διατροφής και αναπαραγωγής ζώων.
41 του 1991.

9.—(1) Ανεξάρτητα από τις διατάξεις του περί της Βελτιώσεως των Ζώων Νόμου του 1991, Κανονισμοί μπορούν να ρυθμίζουν θέματα αναπαραγωγής που άπτονται αυστηρά της υγείας και ευημερίας των ζώων, και να απαγορεύουν γενικά ή ειδικά τη χρήση ορισμένων βιοτεχνολογικών μεθόδων αναπαραγωγής και αυτοματοποιημένων συστημάτων εντατικής εκτροφής και διατήρησης, καθώς και άλλων παρόμοιων μεθόδων οι οποίες αντιβαίνουν προς στις αρχές της υγείας και ευημερίας των ζώων.

(2) Οι Κανονισμοί αυτοί μπορούν να υπαγάγουν ορισμένες μεθόδους αναπαραγωγής και διατήρησης ζώων κάτω από το καθεστώς εξασφάλισης προηγούμενης άδειας και μπορούν να προβλέπουν μεταβατικές περιόδους έτσι ώστε υφιστάμενες εγκαταστάσεις να μπορούν να εναρμονίζονται σταδιακά με τις νέες απαιτήσεις ή απαγορεύσεις των Κανονισμών αυτών.

ΜΕΡΟΣ ΙΙΙ—ΕΜΠΟΡΙΑ, ΜΕΤΑΦΟΡΑ ΚΑΙ ΧΡΗΣΗ ΖΩΩΝ ΓΙΑ ΔΙΑΦΗΜΙΣΤΙΚΟΥΣ ΚΑΙ ΑΛΛΟΥΣ ΣΚΟΠΟΥΣ

Εμπορία ζώων.

10.—(1) Χωρίς επηρεασμό των λοιπών διατάξεων του παρόντος Νόμου, Κανονισμοί μπορούν να ρυθμίζουν, περιορίζουν ή απαγορεύουν την κατ' επάγγελμα άσκηση της εμπορίας, ενοικίασης ή οποιασδήποτε άλλης παρεμφερούς ενέργειας σε σχέση με ορισμένες κατηγορίες ζώων με απώτερο σκοπό τη διασφάλιση δραστηκής προστασίας της υγείας και ευημερίας των ζώων αυτών.

(2) Οι Κανονισμοί αυτοί μπορούν να υπαγάγουν την εμπορία, ενοικίαση ή άλλη παρεμφερή ενέργεια σε σχέση με τα ζώα υπό το καθεστώς εξασφάλισης προηγούμενης έγκρισης ή άδειας εκ μέρους οποιουδήποτε ενδιαφερόμενου προσώπου και μπορούν να προβλέπουν τέτοιες μεταβατικές περιόδους, έτσι ώστε υφιστάμενες κατά την έναρξη ισχύος των Κανονισμών επιχειρήσεις ή εγκαταστάσεις που ασχολούνται με τις πιο πάνω ελεγχόμενες ενέργειες να μπορούν να συμμορφωθούν ή να εναρμονισθούν σταδιακά με το εισαγόμενο νέο καθεστώς.

Εκθέσεις κ.λπ. ζώων.

11.—(1) Χωρίς την προηγούμενη γραπτή άδεια της αρμόδιας αρχής κανένα πρόσωπο δεν μπορεί να διοργανώνει δημόσιες εκθέσεις και επιδείξεις ζώων ή να εκθέτει ή να επιδεικνύει ζώα στο κοινό για εμπορικούς, διαφημιστικούς ή διακοσμητικούς σκοπούς:

Νοείται ότι η αρμόδια αρχή, πριν εκδώσει τη σχετική άδεια, έχει ικανοποιηθεί ότι λήφθηκαν όλα τα ενδεικνυόμενα μέτρα τόσο για την

ενημερία και σωστή μεταχείριση των ζώων όσο και για την παρεμπόδιση εμφάνισης και εξάπλωσης μολυσματικών ή άλλων ασθενειών σε ζώα και ανθρώπους που λαμβάνουν μέρος στις επιδείξεις αυτές.

(2) Αιτήσεις για την εξασφάλιση άδειας δυνάμει του εδαφίου (1) υποβάλλονται γραπτώς στην αρμόδια αρχή και προκειμένου περί ζωολογικών ή πτηνολογικών κήπων ή παρεμφερών διοργανώσεων θα πρέπει να συνοδεύονται από λεπτομερή σχέδια του όλου εκθεσιακού χώρου και του τρόπου διαχείρισής τους, καθώς και από αρκετές πληροφορίες αναφορικά με την οικονομική ενίσχυση ή χρηματοδότηση της εφαρμογής του συγκεκριμένου προγράμματος ή του έργου.

12.—(1) Οποιαδήποτε μεταφορά ζώων πρέπει να διεξάγεται κάτω από τέτοιες συνθήκες, ώστε αυτά να προστατεύονται από άσκοπη ταλαιπωρία και τραυματισμό.

Μεταφορά ζώων.

(2) Κανονισμοί μπορούν να ρυθμίσουν ειδικότερα τη φόρτωση, μεταφορά, εκφόρτωση, παροχή νερού, τροφής και επίβλεψη των μεταφερόμενων ή αποστελλόμενων ζώων, καθώς και τη διαρρύθμιση και κατασκευή των μέσων μεταφοράς.

ΜΕΡΟΣ IV—ΘΕΡΑΠΕΥΤΙΚΗ ΑΓΩΓΗ, ΘΑΝΑΤΩΣΗ ΚΑΙ ΣΦΑΓΗ ΖΩΩΝ

13.—(1) Ανεξάρτητα από τις διατάξεις του περί Ασκήσεως της Κτηνιατρικής Νόμου, οποιαδήποτε επέμβαση σε ζώο, η οποία εύλογα αναμένεται να προκαλέσει άγχος, αγωνία ή πόνο πρέπει να γίνεται αποκλειστικά και μόνο από κτηνίατρο.

Θεραπευτική αγωγή.

(2) Χειρουργικές επεμβάσεις σε ζώα οι οποίες εύλογα αναμένεται να προκαλέσουν πόνο πρέπει να γίνονται κάτω από συνθήκες γενικής ή τοπικής αναισθησίας, εκτός αν αυτό αντενδείκνυται θεραπευτικά.

(3) Από τις διατάξεις του παρόντος άρθρου εξαιρούνται οι πειραματικές διαδικασίες που διεξάγονται δυνάμει του περί Ζώων (Έλεγχος Πειραμάτων) Νόμου, όπως αυτός εκάστοτε τροποποιείται ή αντικαθίσταται.

Κεφ. 29Α.

14. Κανονισμοί μπορούν, ειδικότερα, να ρυθμίζουν, να περιορίζουν ή να απαγορεύουν τη διενέργεια ορισμένων μορφών επεμβάσεων σε ζώα με σκοπό την περαιτέρω διασφάλιση της υγείας και ευημερίας των ζώων και μπορούν να προβλέπουν δικαιολογημένες εξαιρέσεις από τις απαγορεύσεις αυτές.

Κανονισμοί αναφορικά με επεμβάσεις σε ζώα.

15.—(1) Η σφαγή ζώων δεν επιτρέπεται να γίνεται, εκτός αν πριν από την έναρξη της αφαιμάξης τα ζώα αναισθητοποιηθούν επαρκώς με την εφαρμογή μιας μεθόδου αναισθησίας η οποία θα συνάδει με τις διατάξεις του άρθρου 16.

Υποχρεωτική αναισθησία.

(2) Στην περίπτωση σφαγής πουλερικών, Κανονισμοί μπορούν να καθορίσουν ως υποχρεωτική την αναισθησία πριν από την έναρξη της αφαιμάξης και μπορούν να περιέχουν τέτοιες ρυθμιστικές ή άλλες διατάξεις, καθώς και μεταβατικές περιόδους, με σκοπό την ομαλή και σταδιακή εξασφάλιση συμμόρφωσης με την υποχρέωση αυτή.

16.—(1) Εφόσον είναι δυνατό, οι χρησιμοποιούμενες μέθοδοι αναισθησίας πρέπει να επιφέρουν άμεσο αποτέλεσμα. Όταν το αποτέλεσμα δεν είναι άμεσο, η χρησιμοποιούμενη μέθοδος πρέπει να είναι ανώδυνη.

Μέθοδοι αναισθησίας.

(2) Ειδικές μέθοδοι αναισθησίας μπορούν να καθορίζονται σε σχέση με διάφορα είδη θηλαστικών, πουλερικών και ιχθύων.

17. Η επείγουσα θανάτωση ή σφαγή ζώων λόγω ασθένειας, τραυματισμού, γήρατος, εξαγρίωσης και άλλων δικαιολογημένων περιπτώσεων, πρέπει να γίνεται κατά τρόπο που να προκαλεί τη μικρότερη δυνατή ταλαιπωρία ή καταπόνηση και λαμβάνοντας υπόψη τις διατάξεις των άρθρων 15 και 16.

Επείγουσα θανάτωση ή σφαγή ζώων.